

دریافت: ۹۹/۰۹/۰۵

تصویب: ۱۴۰۱/۰۶/۰۹

صص: ۲۳۸ - ۱۹۵

بررسی اهداف آموزشی رشته‌های کارشناسی علوم ورزشی در ایران و سایر دانشگاه‌ها: یک مطالعه تطبیقی

زینب مندعلی زاده^۱، کریم زهره وندیان^۲، فرناز فخری^۳

چکیده

مقدمه و هدف: هدف پژوهش بررسی و مقایسه اهداف آموزشی رشته‌های علوم ورزشی در دانشگاه‌های ایران و سایر دانشگاه‌ها بر اساس رتبه‌بندی شانگهای در سال ۲۰۱۸ بود. **روش‌شناسی:** روش تحقیق، استفاده از مطالعات تطبیقی (الگوی بردی) بود. اطلاعات مورد نیاز از طریق مدارک کتابخانه‌ای (مجموعه گزارش‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) جست‌وجو در اینترنت، مقالات و سایت‌های دانشگاهی جمع‌آوری شد. اهداف آموزشی برنامه درسی مصوب رشته‌های علوم ورزشی دانشگاه‌های ایران و سایر دانشگاه‌های برتر ۱۰۰ (دانشگاه مختلف در زمینه ورزش) در سه مؤلفه (صلاحیت‌های اساسی، قابلیت‌ها و عوامل محیطی) مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: شباهت اهداف دانشگاهی در بُعد صلاحیت‌های اساسی در به‌دست‌آوردن گستره‌ای از دانش نظری و مهارتی بود. تفاوت اهداف این بُعد، در عینیت هدف‌ها بود. در بُعد توانایی‌ها و قابلیت‌ها، گواهی‌نامه‌هایی از سوی مراکز علمی ورزشی دانشگاه‌های جهان (دانشگاه‌ها، دانشکده، گروه) به دانشجویان به‌منظور سهولت در به‌دست‌آوردن شغل ارائه می‌شد و بر کارورزی‌های پویا و یک‌ساله تأکید شده است و در بُعد محیطی، تفاوت اهداف در تمرکز بر ارتباط عملی دانشگاه‌ها با نهادهای مختلف از جمله فدراسیون‌های مختلف ورزشی بود.

^۱ دانشیار مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی دانشگاه اراک (نویسنده مسئول)

z-mondalizade@araku.ac.ir

^۲ دانشیار مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی دانشگاه اراک

^۳ استادیار مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی دانشگاه اراک

۱، ۲ و ۳- پژوهشکده مطالعات کاربردی در علوم ورزشی، دانشگاه اراک، اراک، ایران

نتیجه‌گیری: اهداف آموزشی در دانشگاه‌های ایران در زمینه توسعه دانش و مهارت‌های علوم ورزشی و استفاده از طیف گسترده‌ای از دانش مشابهت دارد، اما اهداف برنامه درسی در دانشگاه‌های مورد بحث بر عینیت بیشتر، چشم‌اندازهای شغلی و همکاری با سایر نهادها تأکید دارد. در این راستا پیشنهاد می‌شود اهداف مورد بحث مورد بازنگری قرار گیرد تا با غنی‌تر شدن علوم ورزشی، این رشته به سمت‌وسوی پاسخ به نیازهای جامعه حرکت کند.

واژه‌های کلیدی: برنامه‌درسی؛ هدف آموزشی؛ علوم ورزشی.

مقدمه

علوم ورزشی یک حیطه چند رشته‌ای مربوط به فهم و ارتقای عملکرد ورزشی انسان است. علوم ورزشی جریانی از فرآیند علمی است که راهنمای عملکرد ورزشی با هدف نهایی بهبود آن است (۱). این رشته، چندبُعدی است و پیچیدگی آن در ساختار چند رشته‌ای تحقیقات علمی در دانشگاه‌های علوم ورزشی انعکاس یافته است (۲). کالج اروپایی علوم ورزشی که در سال ۱۹۹۵ تأسیس شد، علوم ورزشی را به‌عنوان یکپارچه‌کننده دانش حرکت انسانی در نظر می‌گیرد که از همه رشته‌ها و زیررشته‌ها در نظام آموزش عالی استفاده می‌کند (۳).

برنامه درسی نظام آموزش عالی باید با اهداف و تحولات، نیازها و ویژگی‌های عصر فراصنعتی هماهنگ باشد. بدیهی است دانشگاه نیز به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین منابع سرمایه‌گذاری نیروی انسانی، از این امر مستثنا نخواهد بود. در دنیای متلاطم اطلاعاتی و رقابتی، دانشگاه‌ها نباید به آموزش‌های یکنواخت رسمی و تکراری و عناوین دروس به سبک سنتی و تولید انبوه فارغ‌التحصیلانی مدرک به دست، غیرماهر و غیرحرفه‌ای بسنده کنند و برای حفظ پویایی درونداد خود به برنامه‌ریزی آینده‌نگر، انعطاف‌پذیر و کنترل مداوم کیفیت اجرا و عناصر خود نیاز دارند (۴). در راستای رسیدن به چشم‌انداز متعالی آموزش عالی، یکی از عناصر برنامه درسی، اهداف برنامه درسی است. اهداف آموزشی یکی از اصلی‌ترین برنامه‌های آموزشی را تشکیل می‌دهد، در واقع تعیین هدف، راهنمای تمام فعالیت‌های آموزشی است (۵). منظور از اهداف برنامه درسی، این است که یادگیرندگان در جهت تحقق چه اهدافی به یادگیری می‌پردازند، در واقع برنامه درسی، به‌عنوان مجموعه‌ای از اهداف و مقاصد و نتایج یادگیری است (۶). به عبارتی سه مؤلفه از جمله صلاحیت‌های اساسی در برنامه درسی (توانایی حرکت از سطح پایین شناختی تا بالاترین سطح

استدلال، حل مسأله، تفکر انتقادی و خلاقیت)، توانایی و قابلیت پیش‌بینی شده (آشنایی با چارچوب نظری و عملی موضوع درسی و چگونگی پرورش این مهارت‌ها) و در نظر گرفتن عوامل محیطی در برنامه درسی (کارورزی در خصوص مسائل و موضوعات جامعه) می‌تواند محتوای برنامه درسی را از نظر تحقق اهداف آموزشی توضیح دهد (۷). برنامه درسی به‌عنوان محتوای یک درس، یا مجموعه‌ای از دروس در نظر گرفته می‌شود. یکی از مدل‌های برنامه‌ریزی درسی، مدل مبتنی بر هدف تایلر است که در آن اهداف برنامه‌ریزی درسی بر اساس سه منبع مهم به نام فراگیران، جامعه و ماده درسی طرح‌ریزی می‌شود (۶). در این راستا، اهداف و رسالت حوزه تربیت‌بدنی و ورزش در آموزش عالی با توجه به نقش نوین آن در جامعه امروزی این‌گونه مطرح شده است: تولید و غنا بخشی دانش نو در زمینه ورزش و تربیت‌بدنی؛ تربیت و تقویت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز ورزش کشور؛ ایجاد ارتباط بین فرهنگ ورزش با آرمان‌ها و نظام ارزشی جامعه؛ تسریع و تسهیل فرآیند توسعه و پیشرفت ورزش قهرمانی کشور؛ تسریع و تسهیل فرآیند تعمیم و تقویت ورزشی همگانی کشور و ارائه خدمات تخصصی و ارتقای حرفه با توجه به اهمیت دستاوردهای مختلف بهداشتی، اجتماعی، سلامتی، فرهنگی، تربیتی، اقتصادی، سیاسی و ... (۸).

لزوم توجه و دقت در تبیین اهداف برنامه درسی علوم ورزشی، خود را در توسعه جایگاه و وضعیت توسعه ورزشی در کشورها نشان می‌دهد. اهداف برنامه درسی نسبت به دهه گذشته، صورت پویاتری به خود گرفته است و متناسب با نیازها و چشم‌اندازهای شغلی دچار تغییر و تحول شده است و دیگر تأکید اهداف برنامه درسی تنها بر کسب دانش و مهارت نیست؛ بلکه به دنبال رسیدن به مقصد و ایجاد نتایج یادگیری در محیط واقعی است. چنان‌که به‌واسطه تغییرات جهانی، اهداف مؤسسات دانشگاهی با اهداف و چشم‌اندازهای جهانی پیوند خورده است (۹). از سوی دیگر، آن چه به‌واسطه پیامد حاصل از اهداف آموزشی در علوم ورزشی نمایان می‌شود حاکی از نوعی عدم توانمندی فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی در دستیابی به فرصت‌ها و چشم‌اندازهای شغلی و چگونگی رسیدن به آن است. به‌عنوان مثال، وضعیت و جایگاه آموزشی از منظر رویکردهای کارآفرینانه به‌عنوان یکی از رویکردهای در حال تغییر در برنامه‌های درسی علوم ورزشی از دید دانشجویان نامطلوب بوده است و بین نیازهای آموزشی و برنامه درسی علوم ورزشی ارتباط معناداری گزارش نشده است (۱۰). این مسأله، نشان‌دهنده این است که موضوع اهداف آموزشی

به‌منزله تحقق اهداف یادگیری به‌عنوان یکی از علل ناکارآمدی آموزش عالی باید مورد بررسی قرار گیرد و در این راستا، به نظر می‌رسد توجه به اهداف آموزشی و رویکردهای عملیاتی برای تحقق این اهداف در دانشگاه‌های برتر الزامی است.

تحقیقات اندکی به مطالعه اهداف برنامه درسی علوم ورزشی پرداخته‌اند و البته تحقیقات انجام‌شده مربوط به بیش از یک دهه گذشته است در این راستا، مشرف جوادی (2000)، به توصیف و مقایسه برنامه‌های آموزشی رشته تربیت‌بدنی چند دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی منتخب جهان و ایران پرداخت. جامعه و نمونه آماری این تحقیق شامل ۱۵ دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی دانشگاه‌های آمریکا و کانادا بود. نتایج حاصل از تحقیق، نشان داد که برنامه درسی در دانشگاه‌های آمریکا و کانادا، بحث کارورزی و درصد ارائه آن برای کسب تجارت آموزشی بسیار قابل توجه بوده است. در نهایت این تحقیق بر جهت‌دهی برنامه آموزشی بر اساس نیازهای شغلی یا حرفه‌ای تأکید کرده است (۱۱). ذوالاکتاف و همکاران (۲۰۰۴) در تحقیق خود نشان دادند که اعضای هیأت علمی معتقدند بین برنامه درسی با نیازهای جامعه و مدارس تناسبی وجود ندارد و خواهان ایجاد تغییر در برنامه درسی و ایجاد گرایش‌های متناسب با نیازهای جدید بودند (۱۲). تندنویس (2004) بر لزوم بازنگری برنامه‌های درسی در سه مقطع تحصیلی با توجه به نیاز جامعه تأکید کرده است (۱۳). کارگر فرد و همکاران (۲۰۰۳) عدم روزآمدی و بی‌تناسبی برنامه موجود با نیازهای جامعه را نتیجه گرفتند (۱۴). شب‌خیز و همکاران (۲۰۱۲) به بررسی سرفصل دروس و ارائه پیشنهادات اصلاحی دوره کارشناسی تربیت‌بدنی با گرایش مربی‌گری پرداختند. نتایج تحقیق ایشان نشان داد که در مورد تناسب ۲۴ واحد دروس عملی تخصصی با اهداف این دوره‌ها ۲۲/۶ درصد استادان کاملاً موافق، ۳۸/۷ درصد موافق و ۳۸/۷ درصد مخالف بودند (۱۵). نظریان مادوانی و همکاران (۲۰۱۵) به ارزش‌یابی برنامه درسی کارشناسی ناپیوسته دبیری تربیت‌بدنی و علوم ورزشی پرداختند و از کلیه دانشجویان سال آخر دوره کارشناسی ناپیوسته رشته تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، مدرسان و فارغ‌التحصیلان تربیت‌بدنی مراکز تربیت‌معلم سراسر کشور نظرسنجی کردند و نتایج تحقیق ایشان نشان داد که حدود ۵۰ درصد از کل گروه‌ها، سرفصل‌های دروس برنامه درسی را با اهداف این دوره هم‌راستا نمی‌دانند و میزان اثربخشی و توفیق برنامه درسی در نیل به اهداف را ضعیف ارزیابی کردند (۱۶). از جمله تحقیقات خارجی پژوهش یان و همکاران^۱ (۲۰۰۷) است که به بررسی و مقایسه تربیت‌بدنی دانشگاه‌های آمریکا و ژاپن پرداختند و به این

¹ Yan et al

نتیجه رسیدند که علی‌رغم شباهت‌های بین سیستم آمریکا و ژاپن در مسابقات بین‌المللی ورزشی، تفاوت‌های زیادی در عناصری از قبیل وضعیت موجود رشته‌های تربیت‌بدنی، برنامه‌های درسی و تربیت‌معلمان در این زمینه وجود دارد (۱۷). بالاگو و همکاران^۱ (۲۰۱۶)، در مطالعه‌ای ادغام رشته‌های مختلف در حیطه علوم ورزشی را مورد بررسی قرار داده است. این تحقیق نشان داده است که چگونه چارچوب پویایی از علوم ورزشی منجر به کم‌رنگ کردن حدود مرزهای میان بیومکانیک، فیزیولوژی، پدیدارشناسی و جامعه‌شناسی شده است. به‌علاوه، این تحقیق بر اهداف میان رشته‌ای علوم ورزشی تأکید کرده است که این میان‌رشته‌ای منجر به وحدت و یکپارچگی علوم ورزشی شده است (۱۸). لولند و مک‌نام^۲ (۲۰۱۷)، در بررسی مأموریت دانشکده‌های علوم ورزشی اروپا، فرصت‌ها و چالش‌های این رشته را مورد بررسی قرار دادند و نتایج تحقیق آن‌ها نشان داد که تفاوت در رشته‌های مختلف علوم ورزشی منعکس‌کننده ماهیت و رویکرد علمی و سلسله‌مراتبی آن‌ها است. ایشان محتوای رشته علوم ورزشی را به‌عنوان رویکردی بین‌المللی، چند رشته‌ای، چند فرهنگی و نیز بین‌رشته‌ای معرفی کرده است. همچنین بر این نکته تأکید کردند که برتری در رشته علوم ورزشی در اهداف چند رشته‌ای و میان‌رشته‌ای نهفته است (۱۹). پریسل و همکاران^۳ (۲۰۱۷)، چهارچوب کیفیت آموزشی در یادگیری آمیخته (مجازی+حضور) در رشته علوم ورزشی را بررسی کردند. هدف پژوهش توصیف محیط یادگیری بود که شامل ارزیابی نتایج یادگیری به‌عنوان راهی برای اثربخشی یادگیری در نظر گرفته شد. دوره‌های علوم ورزشی به‌گونه‌ای طراحی شده است که دانشجویان دانشکده ورزشی نیس را آن‌گونه آموزش دهند که چگونه مهارت‌های عمومی و خاص خود را در ورزش اعمال کنند تا بتوانند کلیه مشاغل مرتبط با ورزش را انجام دهند. در این تحقیق از اهداف آموزشی، حصول یادگیری عنوان شده است (۲۰). چیوا بارتل و همکاران^۴ (۲۰۱۹)، در تحقیقی مروری، بر تحول آموزشی در رشته علوم ورزشی تأکید کرده است. در این راستا، از نظر نگارندگان، آموزش عالی، برای هدایت تمرین تدریس به سمت شایستگی‌های واقعی آموزشی نیاز به یک تحول آموزشی در راستای خدمات

¹ Balague et al

² Ioland & McNamee

³ Prisl et al

⁴ Chiva-Bartoll et al

یادگیری دارد. در واقع نوع خدمات یادگیری و انتقال یادگیری به دانشجویان نقش مهمی در ارتقای سطح کیفی دانشگاه داشته است (۲۱).

خلاصه‌ای از تحقیقات انجام‌شده نشان می‌دهد که تحول آموزشی در رشته‌های علوم ورزشی مد نظر صاحب‌نظران این امر بوده و چارچوب‌های پویایی از تلفیق رشته علوم ورزشی با رشته‌های دیگر مورد بحث بوده است. مقایسه‌های تطبیقی بین کیفیت آموزش در بین دانشگاه‌های کشورهای مختلف در زمینه علوم ورزشی وجود داشته است که به بررسی کیفیت، موضوع و جایگاه این رشته‌ها پرداخته شده است و از سوی دیگر مطالعات اندکی به بررسی برنامه‌های درسی علوم ورزشی در ایران و کشورهای دیگر پرداخته است. تجربیات سایر کشورها در زمینه اهداف متصور شده برای رشته علوم ورزشی، ممکن است برای کشورهای دیگر از جمله ایران مفید واقع شود؛ چراکه با اتکا بر مطالعات تطبیقی به این نکته پی برده می‌شود که آموزش عالی کشورها چه رویکردی را دنبال می‌کنند و از این طریق وسعتی از اندیشه و تفکر کشف و بررسی می‌شود. در واقع، از کاربردهای نتایج تحقیق می‌توان به بازنگری و بازتعریفی از مأموریت‌های گروه‌های علمی ورزشی بر پایه الزامات فعالیت‌ها و رشته‌های میان‌رشته‌ای و ایجاد تحولی گسترده اشاره کرد. در نتیجه هدف این پژوهش پاسخ به این سؤال است که چه شباهت‌ها و تفاوت‌هایی بین دانشگاه‌های ایران و سایر دانشگاه‌های مورد مطالعه در زمینه صلاحیت‌های اساسی، توانایی و قابلیت‌های پیش‌بینی شده و عوامل محیطی وجود دارد؟

روش‌شناسی تحقیق

این پژوهش یک مطالعه کیفی است که با روش تطبیقی به کمک الگوی بردی (۱۹۵۷) انجام شد. این الگو، شامل ۴ مرحله توصیف، تفسیر، هم‌جواری و مقایسه است. در مرحله توصیف، پدیده‌های تحقیق بر اساس شواهد و اطلاعات، یادداشت‌برداری و با تدارک یافته‌های کافی برای بررسی و نقادی در مرحله بعد آماده می‌شود. در مرحله تفسیر به واری و تحلیل اطلاعاتی که پژوهش‌گر در مرحله اول توصیف نموده، می‌پردازد. در مرحله هم‌جواری به طبقه‌بندی و کنار هم قرار دادن اطلاعاتی که در دو مرحله قبل آماده‌شده برای ایجاد چارچوبی برای مقایسه شباهت‌ها و تفاوت‌ها می‌پردازد. در مرحله مقایسه به بررسی و مقایسه مسأله تحقیق با توجه به جزئیات در زمینه شباهت‌ها و تفاوت‌ها و پاسخ دادن به سؤالات تحقیق پرداخته است (۲۲). روش تطبیقی یکی از روش‌های متداول در علوم انسانی است که با گذر از مشکلات و تنگناهای اساسی در ارتباط با مسأله ذات‌گرایی و تطبیق پدیده‌های اجتماعی و انسانی در تمام فرهنگ‌ها جهت روشن کردن

ابعاد پدیده مورد مطالعه، امکان نقد و داوری درباره آن را فراهم می‌نماید و راه را برای گفت‌وگو و تعامل میان فرهنگ‌ها باز می‌کند. این روش اساساً بر این فلسفه استوار مبتنی است که حقیقت در کل جهان، تاریخ، جامعه و طبیعت متجلی است. از این رو برای حرکت به سوی حقیقت ناگزیر باید به صورت شناور داده‌های تاریخی ذهن بشر و تجارب، عملکرد جوامع را با همدیگر مواجه سازیم تا امکان پیدایش نکته‌های جدید فراهم شود. بدین ترتیب روش تطبیقی یکی از راه‌های پیدایش داده‌های ذهنی جدید و پیشرفت جامعه انسانی در آینده است. این روش می‌تواند به طور مداوم برای آینده طرح مسأله کند و داده‌های ذهنی جدیدی را به وجود آورد (۲۳).

حجم واحدها یا نمونه‌های مورد بررسی از نکات اساسی این نوع پژوهش است (۲۳). جامعه آماری برنامه آموزشی مصوب شده رشته‌های علوم ورزشی دانشگاه‌های برتر در حیطه علوم ورزشی کشورهای مورد نظر و کشور ایران بود. نمونه آماری شامل برنامه آموزشی در دانشگاه‌های مطرح در دنیا (تا رتبه‌بندی ۱۰۰ جهانی) در زمینه‌های علوم ورزشی انتخاب گردید. روش نمونه‌گیری هدفمند بود. علت انتخاب کشورهای فوق، جایگاه رشته علوم ورزشی در این کشورها و رتبه مناسب این کشورها در زمینه علوم ورزشی بود. بر اساس رتبه‌بندی شانگهای ۲۰۱۸، ۱۰۰ دانشگاه برتر دنیا در زمینه علوم ورزشی (دپارتمان، دانشکده و یا کالج‌های ورزشی) انتخاب شد و مورد بررسی قرار گرفت. نظام رتبه‌بندی Shanghai یک نظام رتبه‌بندی جهانی است که به منظور ارزیابی دقیق‌تر از نحوه عملکرد دانشگاه و ارائه رتبه‌بندی جامع از جایگاه دانشگاه در سطح جهانی، معیار کیفیت آموزش، کیفیت اعضای هیأت علمی، خروجی‌های پژوهش و سرانه عملکرد دانشگاه را برای بررسی عملکرد دانشگاه تعریف کرده است. به عبارتی دیگر در این نظام، دانشگاه‌ها بر اساس میزان موفقیت در هر یک از معیارهای چهارگانه رتبه‌بندی می‌گردند. از سال ۲۰۰۳، بر اساس روش شفاف و داده‌های هدف سالانه، ۵۰۰ دانشگاه برتر جهان ارائه شدند. این رتبه‌بندی، به عنوان رویکردی پیشرو در رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهانی و معتبرترین رتبه‌بندی شناخته شده است، علاوه بر این، رتبه‌بندی شانگهای نسبت به کیواس، معیارهای عینی‌تری را در نظر می‌گیرد (۲۴). برخی کشورها از جمله ژاپن، آلمان، کره جنوبی و ایتالیا نظام‌های ملی برای رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی خود دارند؛ ولی بسیاری کشورها از نظام رتبه‌بندی جهانی استفاده می‌کنند و در این راستا برخی معتقدند رتبه‌بندی ملی نمی‌تواند هوشیاری و آگاهی لازم را برای دانشگاه‌ها ایجاد کند و برخی جنبه‌های مهم در آن‌ها مورد غفلت قرار می‌گیرد؛ چراکه جامعه دانشگاهی به

طور معمول تلاش می‌کند که دانشگاه مورد نظر خود را بزرگ‌تر و مهم‌تر از آن چه هست نشان دهد (۲۵). در نتیجه این تحقیق به این دلیل از رتبه‌بندی شانگهای استفاده کرد که معیارهای عینی‌تری برای این رتبه‌بندی (۲۴) در نظر گرفته شده است.

اطلاعات مورد نیاز از طریق مدارک کتابخانه‌ای (مجموعه گزارش‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)، جست‌وجو در اینترنت و سایت‌های دانشگاهی و مطالعات کتابخانه‌ای با استفاده از تحلیل محتوای کیفی جمع‌آوری شد. برای ارزیابی کیفیت پژوهش، بهترین مرجع و سنج، خبرگان و متخصصان حوزه‌های مورد بررسی هستند. همچنین بازنگری مجدد منابع مورد استفاده و اطمینان از اتقان منابع مورد بهره‌برداری از رویکردهای دیگر برای بحث کیفیت پژوهش تطبیقی است. از آنجاکه پژوهش کیفی وامدار دیدگاه و ذهنیت پژوهشگر در تطبیق موارد مختلف است و ارائه تفسیرهای نظری یافته‌های همگن و غیر همگن می‌باشد، ارزیابی کیفیت این پژوهش از حساسیت بیشتری برخوردار است (۲۳). در این تحقیق از روش خبرگان استفاده شد و به این منظور از ده تن از اساتید مدیریت ورزشی به صورت هدفمند خواسته شد تا در جریان تحقیق، نظرات اصلاحی خود را اعمال و نسبت به کلیدواژه‌های استخراج‌شده از تحقیق، نظر خود را اعمال کنند. بدین منظور چک‌لیست تحلیل محتوا در اختیار محقق دیگر قرار گرفت و میزان توافق به‌دست‌آمده مناسب ارزیابی شد. علاوه بر این در رویکردی رفت و برگشتی، منابع مورد بازنگری و بررسی مجدد قرار گرفت.

یافته‌های پژوهشی

بر اساس گزارش شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (عتف)، رشته‌های علوم ورزشی که در بین سال‌های ۹۱-۹۵ مورد بازنگری و تجدید نظر قرار گرفته است و عناوین رشته‌ها به نحوی تغییر یافته به همراه اهداف آن در جدول ۱ نشان داده شده است. این رشته‌های در دانشگاه‌های وزارت علوم تحقیقات و فناوری (دانشگاه‌های دولتی، آزاد، فرهنگیان، پیام نور، جامع علمی کاربردی) در جریان است. رشته علوم ورزشی و برنامه‌ریزی برای آن به صورت متمرکز از سوی وزارت علوم تحقیقات و فناوری ارائه می‌گردد که هر ۵ سال یکبار این رشته‌ها مورد بازنگری قرار می‌گیرد قبل از سال ۱۳۹۵ نیز رشته علوم ورزشی در دو گرایش علوم انسانی و زیستی ارائه می‌شد که با تصمیم وزارت علوم این دو رشته منسوخ شد. در بخش کارشناسی ناپیوسته، گستردگی و تنوع رشته‌های علوم ورزشی در دانشگاه جامع علمی کاربردی

بیشتر بوده است. جدول ۱، اهداف و دستاوردهای کلی رشته‌های علوم ورزشی نشان داده شده است.

جدول ۱. رشته‌های علوم ورزشی در ایران و اهداف ایجاد رشته

ردیف رشته	ابعاد مورد بررسی	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها
۱ آموزش تربیت بدنی	صلاحیت‌های اساسی	ارائه راهبردهایی برای حل مسائل آموزشی، هدایت دانش‌آموزان از سالم‌سازی تن به‌منظور یاری‌رساندن به روح سالم، ایجاد رشد فکری در مسیر ایجاد حس تیزبینی، پیش‌بینی، تحلیل مشکلات، خلاقیت و ایجاد قدرت تدبیر، آشنایی با فلسفه بازی، فلسفه گروه و تحکیم گروه، هدایت دانش‌آموزان در مسیر (آمریکا)، مدرسه علوم ورزش و تفهیم و گسترش و تغذیه دانشگاه دکین ارزش‌های فرهنگی، (استرالیا)، دانشگاه کوئینزلند استفاده از بازی و رشته‌های ورزشی از پیش	ازجمله زمینه‌های قابل اشتغال بعد از فارغ‌التحصیلی عبارت خواهد بود از: برنامه‌های سازمان‌های دولتی، مدیریت منابع انسانی، آکادمی‌ها / آژانس‌های خصوصی، مربی-گری حرفه‌ای، مدیریت ورزش. (مدرسه علوم انسانی و تندرستی دانشگاه ایندیانا)

ردیف رشته	ابعاد مورد	اهداف رشته‌های علوم	اهداف رشته‌های علوم
	بررسی	ورزشی در ایران	ورزشی در سایر کشورها
		<p>طراحی شده در ایجاد روحیه سازگاری در مفهوم خودسازی، درک فرآیند رشد شناختی و توانایی حل مسأله در رده‌های سنی مختلف، (دانشگاه فرهنگیان)</p> <p>استرالیا، دانشگاه جان مورس لیورپول (انگلستان)، دانشگاه وینکانسین میدسین امریکا، دانشگاه کلن آلمان، دانشگاه برایتون (انگلستان)، دانشگاه کانکتیکات (آمریکا)، دانشگاه ورزش شانگهای (چین)، مدرسه سوئدی ورزش و علوم تندرستی)</p>	<p>مدرسه تربیت بدنی و تندرستی دانشگاه تسوکوبا (ژاپن)، دانشگاه مک گیل (کانادا)، دانشگاه اوکلند (نیوزیلند)، دانشگاه لاوال (بلژیک، دانشگاه موردچاچ استرالیا، دانشگاه جان مورس لیورپول (انگلستان)، دانشگاه وینکانسین میدسین امریکا، دانشگاه کلن آلمان، دانشگاه برایتون (انگلستان)، دانشگاه کانکتیکات (آمریکا)، دانشگاه ورزش شانگهای (چین)، مدرسه سوئدی ورزش و علوم تندرستی)</p>
	<p>توانایی‌ها و قابلیت‌های پیش‌بینی شده</p>	<p>توانایی در زمینه روش‌های تدریس در حوزه‌های موضوعی تربیت بدنی، به‌کارگیری قوانین و مقررات در عمل، سازمان دادن فرصت‌های یادگیری و کمک به دانش‌آموزان متناسب با ویژگی آنان در گروه‌های مختلف، به‌کارگیری اصول و مبانی تربیت اصلی و یافته‌ها و روش‌های علمی</p>	<p>آماده‌سازی معلمان تربیت بدنی در آموزش ثانویه بر اساس استانداردهای آموزش و پرورش (به‌عنوان یکی از دانشگاه‌های ارائه‌دهنده مدرک تربیت بدنی در ایالت ایندیانا)، به دست آوردن تجربه عملی، بهره‌مندی از دروس علوم ورزشی کاربردی، بیومکانیک، فیزیولوژی ورزشی. دانشجو</p>

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
<p>در مدرک تربیت‌بدنی با طیف گسترده‌ای از مباحث از جمله روش‌های تدریس، مفاهیم آموزش بدنی، نظریه‌های روان‌شناختی مربوط به ورزش و ورزش، موضوعات اجتماعی در تربیت‌بدنی مانند جنسیت، نژاد و رسانه و جنبه‌های تاریخی و فلسفی آشنا می‌شود. این مدرک دارای یک عنصر قوی در یادگیری مرتبط با کار است.</p>			
<p>فرصت‌های گسترده‌ای برای همکاری با جوانان در محیط‌های مختلف (مانند مدارس، کلوپ‌ها، مراکز تفریحی) وجود خواهد داشت. تجربه کاری داوطلبانه یک عنصر اساسی برنامه را تشکیل می‌دهد و دانشجو را به استفاده از مفاهیم نظری در عمل ترغیب می‌کند.</p>	<p>در آموزش تربیت بدنی این اهداف به صورت نوشتاری در گزارش‌های وزارت علوم وجود نداشت.</p>	<p>عوامل محیطی در نظر گرفته شده</p>	

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
برای دانشجویان فراهم می‌کند.			
واحدها توسط کار پروژه، آموزش‌ها و کارگاه‌های رایانه با همکاری نهادهای مختلف پشتیبانی می‌شوند.	در مجموعه اهداف وزارت علوم این مورد آورده نشده است.	عوامل محیطی در نظر گرفته شده	
<p>توانایی انجام خدمات تغذیه‌ی ورزشی به ورزشکاران رشته‌های مختلف (دانشگاه جامع علمی کاربردی) توانایی انجام خدمات تغذیه‌ی ورزشی به ورزشکاران رشته‌های مختلف (دانشگاه جامع علمی کاربردی) تأکید بر فعالیت بدنی، ورزش، غذا، تغذیه و رژیم غذایی برای بهبود و حفظ سلامتی، فرصت‌های شغلی در بهبود سلامت جامعه، تغذیه‌ی بهداشت عمومی، ورزش و فعالیت‌های بدنی، فرصت‌های یادگیری و تحقیق مبتنی بر کار دانشگاه کوئینزلند (استرالیا)، دانشگاه جان مورس لیورپول (انگلستان)، مدرسه‌ی علوم تمرین، ورزش و تربیت بدنی دانشگاه اوتاگو (نیوزیلند)، دانشگاه اکستر (انگلستان)، گروه</p>			<p>۳</p> <p>کارشناس حرفه‌ای تغذیه ورزشی</p>

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
<p>دانشگاه حرکت‌شناسی ایالتی آیوا (آمریکا)</p>			
<p>دانشجویان در این برنامه با طیف گسترده‌ای از مناطق مورد مطالعه از جمله علوم ورزش، تغذیه و غذا، فعالیت بدنی و سلامتی پیشگیرانه و روان‌شناسی ورزش و ورزش با بدن انسان آشنا می‌شوند. کارآزمایی بالینی یا غیر بالینی در زمینه‌هایی از جمله پزشکی، رژیم غذایی، توان‌بخشی سلامت، بهداشت عمومی، فیزیوتراپی، کاردرمانی یا آسیب‌شناسی گفتار وجود دارد.</p>	<p>کسب مهارت‌های علمی و عملی تخصصی</p>	<p>توانایی‌ها و قابلیت‌های پیش‌بینی شده</p>	
<p>ویژگی اصلی دوره پیوندهای یادگیری مرتبط با کار است که در هر سه سال مدرک تعبیه شده است. با تکیه بر راهنمایی مربیان، دانشجو قادر خواهد بود تا درک نظری خود را در موقعیت‌های عملی اعمال کند، انتخاب شغلی آگاهانه‌تری داشته باشد،</p>	<p>در مجموعه اهداف وزارت علوم این مورد آورده نشده است.</p>	<p>عوامل محیطی در نظر گرفته شده</p>	

ردیف رشته ابعاد مورد اهداف رشته‌های علوم اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها بررسی ورزشی در ایران

<p>شبکه‌های حرفه‌ای خود را توسعه داده و مهارت‌های اساسی در محل کار را شناسایی کند.</p>			
۴	<p>کارشناس حرفه‌ای مربی‌گری آمادگی جسمانی</p>	<p>صلاحیت‌های اساسی</p>	<p>تدوین برنامه آمادگی جسمانی برای ورزشکاران و تیم‌های ورزشی در رشته‌های گوناگون اجرا و مدیریت برنامه‌های آمادگی جسمانی تربیت ورزشکاران نخبه و ارتقای سطح فنی مسابقات (دانشگاه جامع علمی کاربردی)</p>
<p>فارغ‌التحصیلان این برنامه در کلینیک‌ها، کلوپ‌های بهداشت و تناسب‌اندام، مراکز اجتماع، خانه سالمندان، بیمارستان‌ها، سازمان‌های ورزشی می‌توانند مشغول شوند. آن‌ها این توانایی را دارند که زندگی خود را به‌عنوان مربیان شخصی، مربیان بهداشت و مدیران تناسب‌اندام در هر سطح تغییر دهند. مدرسه علوم انسانی و تندرستی دانشگاه ایندیانا (آمریکا)، دانشگاه وینکانسین میدسین امریکا</p>			
<p>توانایی‌ها و آشنایی با عناصر و مفاهیم قابلیت‌های آمادگی جسمانی، توانایی و پیش بینی مهارت در ارائه برنامه‌های تمرینی</p>			
<p>دانشجویان در بحث مدیریت تناسب اندام، دانش عمیق در مورد حرکت، برنامه‌نویسی فعالیت بدنی و تغذیه کسب</p>			

ردیف رشته	ابعاد مورد	اهداف رشته‌های علوم	اهداف رشته‌های علوم
بررسی	ورزشی در ایران	ورزشی در سایر کشورها	
			<p>می‌کنند و با مشتریان واقعی کار کرده و دانش خود را از طریق پروژه‌های تحقیقاتی، کارآموزی و فرصت‌هایی برای تحصیل در خارج از کشور ایجاد خواهند کرد.</p>
	<p>عوامل محیطی در محیطی در نظر گرفته شده</p>	<p>عوامل محیطی در قسمت اهداف در مجموعه گزارش‌های وزارت علوم آورده نشده بود.</p>	<p>دانشجویان در حین گذراندن دوره‌ها در برنامه گواهی‌نامه، اعتباربخشی ملی و / یا بین‌المللی می‌توانند به‌عنوان یک مربی شخصی برای آمادگی جسمی مرتبط با سلامتی و یک متخصص فیزیولوژی ورزش با یک فدراسیون همکاری کنند.</p>
<p>۵ روان‌شناسی ورزشی</p>	<p>به‌کارگیری ملاحظات روان‌شناسی در صدمات ورزشی و توان‌بخشی روش‌های مشاوره با ورزشکاران ارزیابی استعدادها (دانشگاه جامع علمی کاربردی)</p>	<p>دانشجویان با ترکیب روش‌های نوآورانه و تعاملی، تدریس با تحقیق مستقل، دانش و مهارت‌های مربوط به دنبال کردن حرفه را کسب می‌کنند.</p>	<p>دانشگاه لافبرو (انگلستان)، دانشگاه جان مورس لیورپول (انگلستان)، دانشگاه برنل (انگلستان)، دانشگاه بنگور (انگلستان)، دانشگاه ورزش شانگهای (چین)</p>

ردیف رشته	ابعاد مورد	اهداف رشته‌های علوم	اهداف رشته‌های علوم
	بررسی	ورزشی در ایران	ورزشی در سایر کشورها
	توانایی‌ها و قابلیت‌های پیش‌بینی شده	پیگیری تمرینات خودباوری برای موفقیت تسلط بر مهارت‌های ورزشی تخصصی ورزشی بالا بردن کارایی، خودتنظیمی و خود نظارتی	بر زمینه‌های اصلی علم روان‌شناسی، ورزش، عملکرد و مفاهیم روان‌شناسی ورزشی در عمل تأکید می‌شود.
	عوامل محیطی در	عوامل محیطی در قسمت اهداف در مجموعه گزارش‌های وزارت علوم آورده نشده بود.	فراتر از مطالعه، بر کاربرد روان‌شناسی در ورزش، عملکرد و محیط‌های ورزشی با تأکید بر کارورزی و همکاری با کمیته بین‌المللی المپیک و سایر نهادها تأکید می‌شود.
۶	صلاحیت‌های اساسی	بهبود عملکرد سالمندان و معلولین آماده‌سازی افراد برای توان‌بخشی و بهبود عملکرد روحی و روانی مخاطبین تعیین موارد کاربرد و منع کاربرد ماساژ و کایراپراکتیک ورزشی بر اساس پروتکل‌های موجود (دانشگاه جامع علمی کاربردی)	این رشته این امکان را برای دانشجویان فراهم می‌آورد تا دانش، مهارت و تجربه در زمینه ورزش بالینی، مداخله در شیوه زندگی سالم و برنامه‌های سلامتی را برای افرادی که با شرایط مزمن یا آسیب‌دیدگی و جمعیت سالم زندگی می‌کنند، کسب کنند. استقلال، مسؤولیت‌پذیری و ابتکار عمل را برای یادگیری و تمرین حرفه‌ای خود نشان

ردیف رشته ابعاد مورد اهداف رشته‌های علوم اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها ورزشی در ایران بررسی

<p>ماساژ ورزشی و کایراپراکتیک</p>			<p>دهند. خلاقانه فکر کنند تا چالش‌ها را پیش‌بینی کنند و راه‌حل‌هایی را در زمینه ورزش بالینی و زمینه‌های علوم ورزشی ایجاد کنند. به تجزیه و تحلیل، تفسیر و حل تمرینات پیچیده ورزش و موقعیت‌های علوم ورزشی بپردازند. از فناوری‌ها و سوادهای دیجیتال برای ارزیابی، ارزیابی و سنتز اطلاعات از منابع مختلف استفاده کنند و در نهایت هدف نهایی این است که دانشجویان در زمینه‌های مهم پیشگیری از آسیب، عملکردهای سلامتی، بهزیستی و ورزشی، طراحی و اجرای برنامه‌های ورزش و توان‌بخشی برای مراجعان خود فعالیت خواهند کرد. دانشگاه ادیث کوان (استرالیا)، دانشگاه ورزش شانگهای (چین) دانشگاه ناتینگهام (انگلستان)</p>
---	--	--	--

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
دانش نظم و انضباط گسترده را در طیف وسیعی از فعالیت‌های بالینی و علوم ورزشی موقعیت‌های نظری و عملی به کار بگیرند. دانش، تمرینات بالینی و دانش علوم ورزشی را به گروه‌های متنوع جمعیتی ارتباط دهند. چشم‌انداز جهانی را در موقعیت‌های ورزشی و ورزش در معرض ورزش نشان دهند و از حساسیت به تنوع، از جمله صلاحیت‌های فرهنگی بومی برخوردار باشند.	شناخت آسیب‌های ورزشی به لحاظ مراحل، روند و ماهیت بروز صدمات شناخت رشته‌های مختلف ورزشی و رشته‌های مرتبط با حوزه توان بخشی شناخت کلیات موارد غیرطبیعی جسمی و روحی ارتباط با ورزشکاران و سایر کادر اجرایی شناخت سبک‌های مختلف ماساژ بر اساس پروتکل‌های موجود مهارت کار با ابزار و وسایل ماساژ و کایراپراکتیک تسلط کامل دانشجویان بر تکنیک‌های ماساژ استفاده از تکنیک‌های مختلف ماساژ اجرای روش‌های مختلف ماساژ بر اساس نوع مخاطب بر اساس پروتکل‌های موجود	توانایی‌ها و قابلیت‌های پیش‌بینی شده	
با کار مشارکتی در ورزش و کار آزمایشی بالینی و علوم ورزشی، ارزش‌های اخلاقی و	عوامل محیطی در قسمت اهداف در مجموعه	عوامل محیطی در	

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
اجتماعی مناسبی را به نمایش بگذارند.	گزارش‌های وزارت علوم آورده نشده بود.	نظر گرفته شده	
برنامه مدیریت اجرایی ورزش دانشجویان را برای انواع نقش‌های اداری در صنعت ورزشی سریع رو به رشد آماده می‌کند.	پرورش مدیران فرهنگی و ورزشی، برخوردار از نگاه علمی و تحلیلی و توانایی‌های برنامه‌ریزی پرورش کارشناسان اجرائی	صلاحیت‌های اساسی	۷ مدیریت اماکن ورزشی
مدرسه حرکت‌شناسی دانشگاه میشیگان (آمریکا)، مدرسه حرکت‌شناسی دانشگاه تگزاس (آمریکا)، مدرسه علوم انسانی و تندرستی دانشگاه ایندیانا (آمریکا)، دانشگاه لافبرو (انگلستان)، مدرسه علوم ورزش و تغذیه دانشگاه ددکین (استرلیا)، دانشکده عملکرد انسان و تندرستی دانشگاه فلوریدا (آمریکا)، دانشگاه برایتون (انگلستان)، دانشگاه کانکتیکات (آمریکا)، دانشگاه وینکانسین میدسین امریکا، مدرسه سوئدی ورزش و علوم تندرستی، دانشگاه نایس سوفیا آنتی پولیس (فرانسه)، مؤسسه علوم ورزشی دانشگاه	و پژوهشی در حوزه فرهنگی ورزشی توسعه تفکر سیستمی، استراتژیک و نوآورانه در زمینه‌های فرهنگی ورزشی به‌صورت کاربردی و با عنایت به ارزش‌های اسلامی ایرانی (دانشگاه جامع علمی کاربردی)		

ردیف رشته ابعاد مورد اهداف رشته‌های علوم اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها ورزشی در ایران بررسی

<p>توبینگن آلمان، مدرسه ورزش، گردشگری و مهمان‌نوازی دانشگاه تمپل (آمریکا)، مدرسه آموزش و ورزش دانشگاه ایندبرو (انگلستان)، دانشگاه ادیث کوان (استرالیا)، دانشگاه کارولینای جنوبی (آمریکا).</p>			
<p>توانایی‌ها و قابلیت‌های پیش‌بینی شده</p>	<p>به توانایی و صلاحیت‌ها اشاره نشده بود.</p>	<p>دانشجویان در مورد جنبه‌های مدیریتی، حقوقی، اخلاقی، تجاری، جامعه‌شناختی و روان‌شناختی ورزش یاد می‌گیرند.</p>	
<p>عوامل محیطی در اهداف محیطی در گزارش شده وزارت علوم نظر گرفته نوشته نشده بود.</p>	<p>عوامل محیطی در اهداف گزارش شده وزارت علوم نوشته نشده بود.</p>	<p>گزینه‌های اشتغال در بازاریابی ورزشی، مدیریت اماکن و مدیریت رویدادها، مربی‌گری، رسانه ورزشی، فعالیت‌های تجاری، مدیریت ورزش و موارد دیگر را با در نظر گرفتن مشارکت در جامعه مد نظر قرار می‌گیرد.</p>	
<p>۸</p>	<p>صلاحیت‌های اساسی</p>	<p>پرورش مدیران فرهنگی و ورزشی برخوردار از نگاه علمی و تحلیلی و توانایی‌های برنامه‌ریزی</p>	<p>این برنامه دانشجویان را برای مشاغل در صنعت جهانی ورزش آماده می‌کند.</p>

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
<p>دانشجویان در دوره فرهنگ آموزش دیده‌اند تا آزادانه با برداشت‌های خارج از کادر فکر کنند. (دانشگاه واسدا ژاپن)</p>	<p>پرورش کارشناسان اجرایی و پژوهشی در حوزه فرهنگی ورزشی (دانشگاه جامع علمی کاربردی)</p>		<p>مدیریت امور فرهنگی ورزشی</p>
<p>توسعه تفکر سیستمی، استراتژیک و نوآورانه در زمینه‌های فرهنگی ورزشی به صورت کاربردی و با توانایی‌ها و عنایت به ارزش‌های اسلامی ایرانی قابلیت‌های پیش‌بینی شده</p> <p>برنامه درسی تأثیر فرهنگی و شغلی ورزش را مورد بررسی قرار می‌دهد. آن‌ها به ورزش از منظرهای مختلفی از جمله تاریخ، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و مانند آن فکر می‌کنند. دانشجویان یاد می‌گیرند چگونه ادبیات، جمع‌آوری داده‌ها و تجزیه و تحلیل، بحث‌ها و تخصص‌هایی مانند نحوه نگارش پایان‌نامه‌ها را جمع‌آوری و درک کنند. دانشجویان برای ادامه یادگیری برای زندگی، رویکرد و فنون را می‌آموزند. در دوره فرهنگ ورزش، تأکید ویژه‌ای بر "تفکر" ورزش می‌شود.</p>			
<p>محققان اطلاعاتی را نتوانستند در این رابطه کسب کنند.</p>	<p>عوامل محیطی در قسمت اهداف در مجموعه</p>	<p>عوامل محیطی در</p>	

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
	گزارش‌های وزارت علوم آورده نشده بود.	نظر گرفته شده	
۹			
به‌طور معمول، از دانشجویان انتظار می‌رود تحصیلات خود را با خواندن کتاب، ژورنال و روزنامه و تماشای و گوش دادن به اخبار و ورزشی در تلویزیون، رادیو و آن‌لاین تکمیل کنند. دانشگاه جان مورس لیورپول (انگلستان)، دانشگاه کلن آلمان	صلاحیت‌های اساسی در مجموعه گزارش‌های وزارت علوم آورده نشده بود. (دانشگاه جامع علمی کاربردی)	صلاحیت‌های اساسی	خبرنگاری ورزشی
دانشجو در این رشته می‌آموزد که چگونه یک روزنامه‌نگار حرفه‌ای، در درون مدرسه‌ای باشد که به دلیل پیوندهای آن با صنعت و آموزش عالی فارغ‌التحصیل از شهرت بسیار خوبی برخوردار است.	کسب مجموعه از دانش و مهارت‌ها علمی و کاربرد آن در حوزه‌های خبری به‌منظور انجام وظایف حیطة خبرنگاری ورزشی	توانایی‌ها و قابلیت‌های پیش‌بینی شده	

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
این دوره حرفه‌ای به لطف ارتباطات دانشگاه در رسانه‌ها و کلپ‌های ورزشی محلی، ملی و بین‌المللی فرصت‌های بسیاری را برای تجربه‌های عملی و کار فراهم می‌کند. این پیوندهای مهم پتانسیل ایجاد مکان و اشتغال را دارند. فارغ‌التحصیلان روزنامه‌نگاری به‌عنوان روزنامه‌نگاران ورزشی و مجری با انواع رسانه‌های چاپی، پخش و آن‌لاین فعالیت می‌کنند و بسیاری از آن‌ها در بخش‌های ارتباطی سازمان‌های ورزشی از جمله باشگاه‌های فوتبال شغل‌هایی پیدا کرده‌اند. تجربه کار که در سال سوم اتفاق می‌افتد و اجباری است که فرصت‌های ارزشمندی را برای تمرین مهارت‌های خود در یک محیط رسانه‌ای با فشار بالا ایجاد می‌کند و به‌محض ورود به بازار کار رقابتی، دانشجو را در برتری متفاوتی	عوامل محیطی در اهداف گزارش شده وزارت علوم نوشته نشده بود.	عوامل محیطی در نظر گرفته شده	

ردیف رشته	ابعاد مورد	اهداف رشته‌های علوم	اهداف رشته‌های علوم
۱۰	بررسی	ورزشی در ایران	ورزشی در سایر کشورها
<p>نسبت به سایر متقاضیان قرار می‌دهد.</p>			
<p>مربی‌گری ورزش</p>	<p>صلاحیت‌های اساسی</p>	<p>اجرای مهارت‌های رشته ورزشی تخصصی انفرادی و رشته ورزشی گروهی در سطح مطلوب برخورداری از سطح آمادگی جسمانی مطلوب در رشته‌های ورزشی تخصصی انفرادی و رشته ورزشی گروهی برقراری ارتباط با مربیان (کلامی، دیداری، شنیداری) در رشته تخصصی انفرادی و گروهی (دانشگاه جامع علمی کاربردی)</p>	<p>این مدرک، بستر مناسبی را برای ارتقای تجربه مربی‌گری و توسعه دانش از ابتکارات فعلی توسعه ورزش از طریق ترکیبی از مطالعه دانشگاهی و تجارب یادگیری عملی با همکاری باشگاه فوتبال فراهم می‌کند. این دوره به دانشجویان امکان می‌دهد دانش و درک انتقادی، نظری و عملی از ورزش، مربی‌گری و تربیت بدنی و همچنین فیزیولوژی، فعالیت بدنی و سلامتی، کسب مهارت، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی ورزشی را توسعه دهند. مدرسه حرکت‌شناسی دانشگاه تگزاس (آمریکا)، دانشگاه لافبرو (انگلستان)، دانشگاه جان مورس لیورپول</p>

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
--	------------------------------------	------------------	-----------

هدایت تیم‌های ورزشی
سطوح پایه در مسابقات
رشته ورزشی تخصص
انفرادی و رشته ورزشی
گروهی
برنامه‌ریزی و اجرای علمی
تمرینات ورزشی در رشته
ورزشی تخصص انفرادی و
رشته ورزشی گروهی
تشخیص و رفع ایرادهای
تکنیکی در رشته ورزشی
تخصص انفرادی و رشته
ورزشی گروهی
شناخت تشریحی و
عملکردی اندام‌های بدن در
رشته ورزشی تخصص
انفرادی و رشته ورزشی
گروهی
رعایت ایمنی و اصول
پیشگیری از صدمات
احتمالی در رشته ورزشی
تخصص انفرادی و رشته
ورزشی گروهی

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
<p>تمرکز این رشته بر عملکرد بزرگسالان در مقاطع دانشگاهی، حرفه‌ای یا صنعت تناسب‌اندام است. این امر آمادگی برای مطالعه بیشتر در زمینه‌ها یا مشاغل در مربی‌گری ورزشکاران با عملکرد بالا و آموزش‌های شخصی را فراهم می‌کند.</p> <p>ساختار منعطف مدرک ورزشی، مربی‌گری و تربیت‌بدنی به دانشجویان این امکان را می‌دهد که به‌طور فزاینده‌ای مطالعات خود را به سمت آرزوهای شغلی‌تان هدایت کنند. این احتمال وجود دارد که علاقه‌مندان به دنبال مشاغل در زمینه‌های مربی‌گری، آموزش، سیاست ورزشی، فعالیت بدنی و ارتقای سلامت و یا حرفه‌های دیگر باشند.</p>	<p>عوامل محیطی در اهداف گزارش شده وزارت علوم نوشته نشده بود.</p>	<p>عوامل محیطی در نظر گرفته شده</p>	

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
<p>دانشجو به دنبال جلوگیری از بیماری و درمان اختلالات هدفمند از طریق فعالیت بدنی مناسب، رفتارهای بهداشتی مرتبط با سبک زندگی و تغذیه خواهد بود. از دانشجو حمایت می‌شود و می‌تواند یک سال آموزش حرفه‌ای را در انگلستان یا خارج از کشور انجام دهد و به‌عنوان بخشی از یک تیم تحقیقاتی پیشرو، تجربه‌ای ارزشمند کسب کند.</p> <p>این برنامه به‌منظور آماده‌سازی دانشجو برای اشتغال در طیف گسترده‌ای از مشاغل حرفه‌ای طراحی شده است و به پیشرفت مهارت‌های کلیدی قابل انتقال توسط ارزش کارفرمایان کمک می‌کند. این مهارت‌ها از شناسایی و حل مشکلات، گرفته تا ارتباطات کارآمد، رهبری و مدیریت را شامل می‌شود. در طول برنامه دانشجویان</p>	<p>توانایی در انجام کمک‌های اولیه پزشکی و درمانی برای ورزشکاران کمک به پزشکان و فیزیوتراپ‌های تیم مهیا نمودن خدمات اولیه پزشکی در کلیه محیط‌ها و اماکن ورزشی اجرا و حفظ ارتقای سطح سلامت و ایمنی ورزشکاران (دانشگاه جامع علمی کاربردی)</p>	<p>صلاحیت‌های اساسی</p>	<p>۱۱</p> <p>کارشناس حرفه‌ای پزشکیار ورزشی</p>

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
<p>مهارت‌های حرفه‌ای را در طیف وسیعی از تنظیمات آزمایشگاهی به دست خواهند آورد.</p> <p>دانشگاه اکستر (انگلستان)، دانشگاه واسدا ژاپن، دانشگاه کلرادو (آمریکا)، دانشگاه UCL انگلستان</p>	<p>دانشجو با ترکیبی از علوم پزشکی و ورزش و علوم بهداشتی، درک کاملی از بدن انسان و ورزش و فعالیت بدنی ایجاد خواهد کرد.</p> <p>ترکیبی از علوم پزشکی و ورزش و علوم بهداشتی، درک کاملی از بدن انسان و ورزش و فعالیت بدنی برای گسترش دامنه فرصت‌های شغلی و آموزش اشتغال-پذیری ممکن در رشته‌های تناسب‌اندام، بهداشت و سلامتی ایجاد می‌کند.</p>	<p>توانایی‌ها و قابلیت‌های پیش‌بینی شده</p>	
<p>این برنامه امکان دسترسی به دانشگاهیان، تحقیقات و امکانات متخصص را فراهم می‌کند.</p>	<p>عوامل محیطی در اهداف گزارش شده وزارت علوم نوشته نشده بود.</p>	<p>عوامل محیطی در نظر گرفته شده</p>	

ردیف رشته	ابعاد مورد	اهداف رشته‌های علوم	اهداف رشته‌های علوم
	بررسی	ورزشی در ایران	ورزشی در سایر کشورها
۱۲	صلاحیت‌های اساسی	ارتقای آمادگی جسمانی عمومی و یادگیری مهارت‌های حرکتی اصلی در رشته‌های ورزشی پایه و تخصصی آمادگی برای ورود به دوره‌های تخصصی دانشگاهی و غیردانشگاهی جهت نزدیک شدن به بازار کار (دانشگاه‌های وزارت علوم)	همه گزینه‌ها در علم ورزش دانشجویان را در پیش‌زمینه علمی قوی قرار می‌دهد و آن‌ها را برای نامزدهای عالی برای فرصت‌های شغلی در زمینه‌های مربوط به ورزش (توان‌بخشی قلبی، تناسب‌اندام شرکت یا تحصیلات خصوصی)، تکمیلی پیشرفته (رفتار حرکتی، فیزیولوژی ورزش) یا مدرسه حرفه‌ای (پزشکی، دندانپزشکی) یا فیزیوتراپی قرار می‌دهد مدرسه حرکت‌شناسی دانشگاه تگزاس (آمریکا)، گروه حرکت‌شناسی دانشگاه ایلی نویز جنوبی (آمریکا)، مدرسه علوم انسانی و تندرستی دانشگاه ایندیانا (آمریکا)، دانشگاه لافرو (انگلستان)، مدرسه علوم ورزش و تغذیه دانشگاه دکین (استرالیا)، دانشگاه کوئینزلند (استرالیا)، دانشکده علوم ورزشی

ردیف رشته ابعاد مورد اهداف رشته‌های علوم اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها بررسی ورزشی در ایران

دانشگاه جان مورس لیورپول (انگلستان)، استرالیای غربی (استرالیا)، دانشگاه سیدنی (استرالیا)، مدرسه علوم تمرین، ورزش و تربیت‌بدنی دانشگاه اوتاگو (نیوزیلند)، دانشگاه اکستر (انگلستان)، دانشگاه کرتین (استرالیا)، دانشگاه ادیث کوان (استرالیا)، دانشگاه ناتینگهام (انگلستان)، دانشگاه بولوگنا (ایتالیا)، دانشگاه فرایبورگ (آلمان)، دانشگاه کانکتیکات (آمریکا)، دانشگاه نیوکسل (استرالیا)، دانشگاه وینکانسین میدسین امریکا، دانشگاه کاتولیک استرالیا، دانشگاه مورداج استرالیا، مدرسه علوم ورزشی و فعالیت بدنی دانشگاه بدفوردشایر (انگلستان)، دانشگاه ورزش و انستیتو تحقیقات علوم ورزشی اولستر (ایرلند)، انستیتوی ورزش و علوم انسانی دانشگاه				
--	--	--	--	--

اهداف رشته‌های علوم ورزشی در سایر کشورها	اهداف رشته‌های علوم ورزشی در ایران	ابعاد مورد بررسی	ردیف رشته
ولورهمپتون (انگلستان)، دانشگاه بنگور (انگلستان)			
<p>توانایی‌ها و آشنایی دانشجویان با قابلیت‌های اصول، مبانی و دانش عمومی در علوم ورزشی پیش‌بینی شده</p> <p>این دوره شامل انتخاب گسترده‌ای از دوره‌ها است که موضوعات مختلفی از جمله یادگیری حرکتی، فیزیولوژی ورزش، تغذیه، قدرت و تهویه را شامل می‌شود. این رشته به دانشجویان که مایل به ادامه مشاغل در ورزش و آموزش ورزشی هستند ارائه می‌شود.</p>			
علاوه بر این با هماهنگی سایر نهادهای ورزشی، گواهی‌نامه‌های مربوط به دانشجویان ارائه می‌شود.	عوامل محیطی در اهداف گزارش شده وزارت علوم نوشته نشده بود.	عوامل محیطی در نظر گرفته شده	

مجموعه گزارش‌های مشخصات برنامه آموزشی وزارت علوم (۱۳۹۹)؛ سایت رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان (۲۰۱۹)

لازم به ذکر است رشته‌های حقوق ورزشی، کارشناسی گویندگی و مجری‌گری، کارشناسی حرفه-ای شطرنج و کارشناسی حرفه‌ای تکواندو که در دانشگاه جامع علمی کاربردی در حال حاضر (۱۳۹۹) در جریان است، در جدول ۱ آورده نشده است؛ به دلیل اینکه در بررسی ۱۰۰ دانشگاه برتر بر اساس رتبه‌بندی شانگهای چنین رشته‌هایی یافت نشد و در نتیجه مقایسه‌ای نیز در این زمینه صورت نگرفت.

شباهت اهداف آموزشی برنامه درسی در دانشگاه‌های ایران و سایر کشورها در توسعه چهارچوب دانش نظری و عملی و ارتقای مهارت‌های دانشجویان است که بر طیف وسیعی از توانایی‌ها، درک عمیق دانش نظری و کاربرد عملی این نظریات تأکید داشته است.

تفاوت اهداف آموزشی برنامه درسی در دانشگاه‌های ایران و سایر دانشگاه‌ها در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲. تفاوت اهداف آموزشی در سه مؤلفه (پرورش صلاحیت‌های اساسی، توانایی-ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای)

برورش صلاحیت‌های اساسی در برنامه درسی	ایران	تأکید بر یادگیری تجربی
توانایی‌ها و قابلیت‌های پیش‌بینی‌شد ه	ایران	ارائه گواهی‌نامه از سوی دانشگاه/گروه/ دانشکده/مؤسسه متناسب با بیان اهداف
عوامل محیطی در نظر گرفته‌شده در برنامه درسی	ایران	تأکید بر ایجاد انگیزه با تأکید بر امکانات ورزشی، طولانی‌مدت در تجهیزات و آزمایشگاه، نهادهای معرفی‌شده بورسیه‌های دانشگاهی از سوی دانشگاه

همان‌گونه که جدول ۲ نشان می‌دهد تفاوت اهداف در ارتباط عملی دانشگاه‌ها با نهادهای مختلف از جمله فدراسیون‌های مختلف ورزشی است که نشان از عزم دانشگاه برای کاربردی کردن آموخته‌های دانشجویان است. علاوه بر این گواهی‌نامه‌هایی نیز از سوی دانشگاه به دانشجویان به منظور سهولت در به دست آوردن شغل ارائه می‌شود و بر کارورزی‌های بیش از یک سال تأکید شده است. علاوه بر این اهداف در رشته‌های علوم ورزشی در دانشگاه‌های کشورهای مورد بررسی عینیت بیشتری داشته‌اند. همچنین ارتقای انگیزش به‌واسطه امکانات، تجهیزات و تحقیقات آزمایشگاهی نیز از جمله اهداف مهم مطرح‌شده در مراکز و دانشگاه‌های علوم ورزشی در نظر گرفته شده بود.

بحث و نتیجه‌گیری

منظور از اهداف برنامه‌دستی، فرآیندی است رسمی یا غیررسمی که از طریق آن یادگیرنده با نظارت واحد مربوطه معلوماتی کسب می‌کند و شیوه‌درس را درمی‌یابد، مهارت‌هایی را فرامی‌گیرد و نگرش، ارزش‌گذاری و ارزش‌ها را تغییر می‌دهد (6).

شباهت اهداف آموزشی در دانشگاه‌های ایران و کشورهای مورد نظر، در توسعه دانش نظری و عملی و ارتقای مهارت‌های دانشجویان است که بر طیف وسیعی از توانایی‌ها، درک عمیق دانش نظری و کاربرد عملی این نظریات تأکید داشته است. استفاده از طیف گسترده‌ای از دانش در علوم ورزشی و تأکید بر دانش نظری و کاربردی به افزایش درک و فهم ابعاد مختلف موضوعات مورد مطالعه، توسعه تفکر انتقادی، رویکرد کاربردی و خلاقیت و ایجاد دانش جدید کمک می‌کند. در ایران اهداف آموزشی مطرح‌شده، از عمق کم‌تری برخوردار بوده و ضعف ارتباط اهداف آموزشی با نیازهای شغلی وجود دارد؛ چراکه به نظر می‌رسد اهداف نوشته‌شده بر مبنای گزارش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به‌گونه‌ای شعارگونه و فاقد رویکردهای کاربردی به بحث علوم ورزشی باشد. درجایی از این گزارش در بررسی اهداف آموزش تربیت‌بدنی این‌گونه بیان شده است که «هدایت دانش‌آموزان در مسیر تفهیم و گسترش ارزش‌های فرهنگی» از جمله اهداف برنامه‌دستی آموزش تربیت‌بدنی است؛ اینکه چگونه این مسیر قرار است طی شود و از چه طریقی، به‌خوبی بیان نشده است و گونه‌ای شعارزدگی در این راستا مشاهده می‌شود. به عبارتی اهداف

بیان شده از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، انتزاعی است درحالی که اهداف بیان شده باید قابلیت اندازه گیری و عینیت کافی را داشته باشند. در مقابل اهداف بیان شده از سوی دانشگاه های یا مؤسسات جهان در رشته های علوم ورزشی، اهداف عینی تری مطرح شده است. به عبارتی چگونگی رسیدن به اهداف در بطن نوشتاری به خوبی واضح و روشن است. به عنوان مثال در بررسی اهداف رشته تربیت بدنی و آموزش معلمان دانشگاهی در ایالت ایندیانا، این گونه یکی از اهداف نوشته شده است: «برنامه تربیت بدنی برای آماده سازی معلمان تربیت بدنی است، کلیه استانداردهای وزارت آموزش و پرورش (به عنوان یکی از دانشگاه های ارائه دهنده مدرک تربیت بدنی در ایالت ایندیانا) را رعایت می کند و با رهنمودهای انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی پایه گذاری می شود. در این راستا، از جمله اهداف برای این رشته این است که دانشجویان را برای حرفه ای در آموزش ثانویه و تربیت بدنی آماده کند و دانشجویان تجربه عملی را به دست آورند و علوم ورزشی کاربردی، بیومکانیک، فیزیولوژی ورزش و موارد دیگر را کوش کنند». به عبارتی، به دست آوردن اطلاعات مورد نظر از طریق دوره های درسی و یادگیری تجربی یکی از اهداف عینی آورده شده است. اهداف شعارگونه نیست و برنامه های تربیت بدنی بر اساس استانداردها مطرح می شود به عبارتی نوعی عینیت در بیان اهداف مشاهده می شود.

به عنوان مثالی دیگر از اهداف کارشناس حرفه ای تغذیه در کارشناسی دانشگاه ایران این است که دانشجو توانایی انجام خدمات تغذیه ورزشی به ورزشکاران رشته های مختلف و مهارت های علمی و عملی تخصصی را کسب نماید. در این راستا از هدف کارشناسی تغذیه در دانشگاه های مورد بحث تأکید بر فعالیت بدنی، ورزش، غذا، تغذیه و رژیم غذایی برای بهبود و حفظ سلامتی، کسب فرصت های شغلی در بهبود سلامت جامعه، تغذیه بهداشت عمومی، ورزش و فعالیت های بدنی و شناسایی فرصت های گسترده یادگیری و تحقیق مبتنی بر کار است. هر دوی این اهداف بر کسب مهارت های علمی و عملی تأکید کرده اند؛ اما آن چه در بیان تفاوت ها به نظر می رسد این است که اهداف بر یادگیری تجربی تأکید دارند. در این راستا بر اساس تئوری ساختارگرایی^۱ می توان گفت توانایی دانشجویان در ساخت دانش بر اساس تجربه و مهارت تعیین کننده کیفیت یادگیری است (۲۸). به نظر می رسد توسعه رویکردهای میان رشته ای و حرکت به سمت وسوسوی دانش فرارشته ای در راستای درک عمیق و دانش نظری و کاربرد مهارت ها در رشته های علوم ورزشی، پیامد کیفیت یادگیری در دانشگاه ها باشد.

¹ Constructivism Theory

از سوی دیگر، تحلیل یافته‌ها نشان می‌دهد که رشته‌های دانشگاهی کشورهای منتخب بر اساس نیازهای جامعه (فرهنگی، شغلی و ...) طرح‌ریزی می‌شود و برخی از رشته‌ها که نیازهای جامعه را تأمین نمی‌کردند، به مرور حذف و رشته‌های دیگر جایگزین می‌شود و در این راستا بر فرصت‌های شغلی حاصل از مطالعه یک رشته دانشگاهی تأکید شده است، به‌عنوان مثال، ورزش باستانی چین، به‌عنوان یکی از رشته‌های دانشگاهی مطرح‌شده که بر اساس نیازهای فرهنگی کشور چین ایجاد شده است. در ایران نیز برخی از رشته‌ها از جمله رشته‌های علوم زیستی و انسانی در ورزش نیز حذف شد؛ اما آن چه در ایران مشاهده می‌شود این است که در مقطع کارشناسی رشته‌های متعددی به‌ویژه در وزارت علوم دیده نمی‌شود و در نتیجه اهداف مطرح‌شده احتمالاً پاسخ‌گوی نیازهای جامعه ورزشی کشور نیست. در این راستا، ذوالاکتاف و همکاران (۲۰۰۴) در تحقیق با عنوان روزآمد کردن برنامه درسی کارشناسی تربیت‌بدنی از نظر اعضای هیأت علمی گزارش دادند که بین برنامه درسی با نیازهای جامعه و مدارس تناسبی وجود ندارد و خواهان ایجاد تغییر در برنامه درسی و ایجاد گرایش‌های متناسب با نیازهای جدید بودند (۱۲). تندنویس (۲۰۰۴) و کارگر فرد و همکاران (۲۰۰۳) نیز بر لزوم بازنگری دروس کارشناسی علوم ورزشی تأکید کرده و عدم روزآمدی و بی‌تناسبی برنامه کارشناسی تربیت‌بدنی با نیازهای جامعه را نتیجه گرفتند (۱۳، ۱۴). تمام این تحقیقات و نتایج تحقیق حاضر حاکی از آن است که اهداف آموزشی از دقت لازم برخوردار نیست و نوعی شعارگونه‌گی در بیان این اهداف دیده می‌شود.

اهداف آموزشی در کشورهای مورد بحث، به‌تناسب از عمق بیشتری برخوردار بوده است و عناصری مانند یک سال کارآموزی (و البته منظور از کارآموزی، رویکردهای پویا و فعال نسبت به کارورزی است)، ارتباط دانشگاه با سایر مراکز و نهادهای ورزشی دیده شده است علاوه بر این گواهی-نامه‌های مورد نیاز دانشجویان برای مرتفع کردن نیازهای شغلی در ذیل بیان اهداف قرار دارد. این در حالی است که در ایران، ارتباط دانشگاهیان در حوزه علوم ورزشی جدای از سایر نهادها قرار دارد و یا این ارتباط به‌گونه‌ای ضعیف است و نوعی جزیره‌ای عمل کردن در سیستم‌های و زیرمجموعه‌های نهادهای ورزشی از جمله دانشگاه‌ها، فدراسیون‌ها و ... مشاهده می‌شود. کارورزی به‌عنوان یکی از اهداف مهم در دانشگاه‌های مهم مطرح شده است؛ درحالی‌که کارورزی در دانشگاه‌های ایران به‌صورت واحدهای درسی ارائه می‌شود ولی در دانشگاه‌های کشورهای مورد بررسی، کارورزی به‌صورت یک سال برگزارشده و دوره‌های پایه برای این موضوع، مد نظر قرار

داده شده است. دانشجویان در برخی رشته‌ها یک سال را به صورت جداگانه بعد از گذراندن واحدهای درسی در نهادهایی که دانشگاه معرفی می‌کند مشغول کارورزی می‌شوند. علاوه بر این در بررسی اهداف، یادگیری در دنیای واقعی و یادگیری تجربی به وفور به عنوان کلیدواژه‌های مطرح در اهداف رشته‌های دانشگاه‌های خارج از کشور، مورد بحث قرار گرفته است. در واقع بحث یادگیری تجربی به عنوان یک تئوری مطرح شده است. یادگیری تجربی تاریخچه‌ای طولانی دارد. بیشتر چیزهایی که به عنوان دانش قلمداد می‌شوند مانند حفظ کردن، جدول ضرب، یا مسائل پیش‌یافتاده شناختی در ورزش عمدتاً بی‌معنا هستند. یادگیری که مبتنی بر تجربه است می‌تواند نیازها و خواسته‌های دانشجویان را برآورده کند. چنین یادگیری تجربی‌ای به دانشجویان اجازه می‌دهد که مدیریت در ورزش و ویژگی‌های اصلی‌اش شامل درگیری شخصی، ارزیابی و خودجوشی و اثرات خود فراگیر را به طور مستقیم تجربه کنند. نکته مهم دیگر این است که یادگیری تجربی به دانشجویان کمک می‌کند که توانایی اندیشیدن در مورد تجربیات یادگیری خود را توسعه داده و از طریق چنین اندیشیدنی به اهمیت تجربیات خود پی ببرند. در سال ۲۰۰۰ یادگیری تجربی به عنوان عنصر اصلی در آماده‌سازی دانشجویان برای مشاغل مربوط به صنعت ورزش معرفی شد. به طور مشابه، پروژه‌های مشتری‌مدار، یک تجربه یادگیری جامع‌تری نسبت به فعالیت‌های مشارکتی فراهم می‌آورد (۲۹). در واقع یادگیری تجربی رویکردی است که در آن بر تفکر انتقادی، تجزیه و تحلیل و بر ارتباطات تیمی تأکید دارد. از سوی دیگر بر اساس تئوری انسانی^۱ یکی از اهداف آموزشی، به حداکثر رساندن یادگیری دانشجویان بیان شده است (۲۸). تأکید بر اهداف آموزشی بر مبنای امکانات، فضای آموزشی، تجهیزات و لابراتوارهای آزمایشگاهی پیشرفته و ارائه بورس‌های دانشگاهی به منظور ارتقای انگیزش دانشجویان و از بعد سخت‌افزاری یکی دیگر از تمایزات بین دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی علوم ورزشی دانشگاه‌های خارج از کشور با ایران بود. به نظر می‌رسد ارتقای انگیزش بتواند در افزایش و بهبود کیفیت آموزشی دانشجویان نقش بسیار مهمی داشته باشد. بر اساس تئوری رفتاری^۲، رفتارهای یادگیری از طریق ارتقای انگیزش دانشجویان افزایش می‌یابد (۲۸).

در نتیجه‌گیری کلی می‌توان گفت که اهداف آموزشی در دانشگاه‌های ایران در بحث توسعه دانش و مهارت‌های علوم ورزشی و استفاده از طیف گسترده‌ای از دانش مشابهت دارد، اما اهداف برنامه درسی در دانشگاه‌های مورد بحث بر عینیت بیشتر، یادگیری تجربی، فرصت‌ها/چشم‌اندازهای

¹ Humanistic Theory

² Behavioral Theory

شغلی، همکاری با سایر نهادها (باشگاه‌های ورزشی، مؤسسات و ...)، کارآموزی پویا و یادگیری در محیط واقعی و در نهایت ارائه گواهی‌نامه‌ها به منظور سهولت در دستیابی به اهداف مرتبط با شغل تأکید دارد، حال آنکه در دانشکده‌ها/گروه‌های ورزشی به این مسائل اشاره نشده است و اهداف به‌نوعی شعارگونه هستند و اهداف متناسب با نیازهای شغلی و فرصت‌های حال حاضر تبیین نشده است. به نظر می‌رسد یکی از علل چنین شکافی، جزیره‌ای عمل کردن دانشگاه‌ها نسبت به سایر نهادهای مرتبط و عدم ارتباط مؤثر دانشکده‌های علوم ورزشی با سایر نهادهای ورزشی باشد، علاوه بر این کارورزی‌های ارائه‌شده در دانشکده‌ها در قالب ۲ الی ۴ واحد درسی ارائه می‌شود؛ حال آنکه در دانشگاه‌های مورد بحث، یک سال تحصیلی به کارورزی اختصاص پیدا می‌کند و کارورزی‌هایی که به‌صورت پویا، دانشجویان با نهادهای مرتبط ورزشی ارتباط نزدیک و تنگاتنگی دارند.

در این راستا بر مبنای نتایج تحقیق پیشنهادات ذیل مطرح می‌شود:

- ❖ ایجاد رشته‌های متنوع متناسب با نیازهای شغلی با هم‌فکری اساتید کشور؛
- ❖ گنجانیدن برخی اختیارات و برنامه‌ریزی‌ها به صورت نیمه‌متمرکز به دانشگاه‌ها به منظور ارتباطی بیشتر گروه‌ها و دانشکده‌ها با مراکز ورزشی و نهادهای دولتی و غیر انتفاعی و صنایع ورزشی؛
- ❖ ارائه مدارک مربی‌گری و گواهی‌نامه‌ها به منظور تحقق چشم‌اندازهای شغلی و توانمندسازی دانشجویان علوم ورزشی از سوی دانشکده‌ها و گروه‌ها؛
- ❖ در نظر گرفتن رویکردهای کارورزی‌های پویا و مؤثر از طریق همکاری و مشارکت دانشگاه و سایر نهادها به‌واسطه تعامل بیشتر دانشگاه و سایر نهادها و صنعت ورزش؛
- ❖ فراهم کردن تجهیزات آزمایشگاهی و امکانات ورزشی برای دانشکده‌ها با تأکید بر یادگیری در محیط و فضاهای ورزشی؛
- ❖ بازنگری دروس علوم ورزشی بر اساس معیارها و شاخص‌های عینی به منظور بهبود و ارتقای اهداف آموزشی با تأکید بر پرورش صلاحیت‌های اساسی.

مهم‌ترین محدودیت محقق، کمبود منابع در داخل کشور و مشکل دسترسی به منابع خارجی بود. از دیگر محدودیت‌های تحقیق این بود که استفاده از رتبه‌بندی شانگهای یا هر رتبه‌بندی دیگری، ممکن است برای دانشکده‌ها/گروه‌ها و سایر رشته‌ها نتواند به‌خوبی بیانگر جایگاه انواع

رشته‌های علوم ورزشی باشد. چنانکه برخی از محققان از جمله سیل (۲۰۱۸) رتبه‌بندی رشته‌های علوم ورزشی را بر اساس این معیارها نقد کرده و معتقد هستند به دلیل ماهیت این رشته، معیارهای دیگری باید برای این رشته تعریف شود. به‌عنوان مثال، برای جامعه‌شناسی ورزشی به‌طور خاص، یکی از اصلی‌ترین مشکلات رتبه‌بندی جهانی دانشکده‌ها و گروه‌ها در این واقعیت نهفته است که علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی یا پزشکی سیستم کاملاً متفاوتی از انتشار یافته‌های تحقیق دارند. آن‌ها نه تنها اجتماعات علمی کوچک‌تری دارند، بلکه استراتژی‌های مختلف انتشار نیز دادند (۲۴).

A Study of the Educational Objectives of Undergraduate Sports Sciences in Iranian and Other Universities: A Comparative Study

Zeinab mondalizade¹, Karim Zohrevandian², Farnaz Fakhri³
(Recive: 2020/11/25; Accept: 2022/08/31)

Abstract

Background & Purpose: The purpose of this study was to review and compare the educational goals of sports sciences in Iranian universities and other universities based on the Shanghai 2018 rankings.

Methodology: The research method was comparative studies (Bereday model), and the data were collected using library documents, the internet, articles, and academic websites. The educational objectives of the approved curriculum of sports sciences of Iranian universities and other top 100 universities (various universities in the field of sports) were examined in terms of three components (basic competencies, abilities and capabilities, and environmental factors).

Findings: The similarity of the academic goals in terms of the main competencies was in acquiring a wide range of theoretical knowledge and budgeting skills. The difference in purpose of this dimension was the purpose of objectivity. In terms of abilities and capabilities, certificates from sports science centers of the world's universities (universities, faculties, departments) were given to students and one-year internships were emphasized in order to facilitate them finding jobs, and in the environmental dimension, the difference in goals was in focusing on the practical relationships of universities with different institutions, including different sports federations.

Conclusion: The educational goals in Iranian universities are similar in terms of the development of knowledge and skills of sports sciences and the use of a wide range of knowledge, but the goals of the curriculum in the universities under scrutiny were based moreso on objectivity, job perspectives, and collaboration with other institutions. In this regard, it is suggested that the

¹ Associate Professor, Faculty of Sport Management, Arak University, Arak, Iran (Corresponding Author)

² Associate Professor, Faculty of Sport Management, Arak University, Arak, Iran

³ Assisstant Professor, Faculty of Sport Management, Arak University, Arak, Iran

1,2 & 3 Research Institute for Applied Studies in Sport Sciences, Arak University, Arak, Iran

goals discussed should be revised so that with the enrichment of sports sciences, this field moves towards meeting the needs of the society.

Keywords: Curriculum, purpose, sports science

منابع

1. Bishop, D, Burnett, A, Farrow, D., Sports-science round table: does sport-science research influence practice. *International Journal of sports performs*, 2006, 1:1-16.
2. Neumaier, A. The faculty of sports science: a multidisciplinary approach to sports. *European journal of sport sciences*, 2003, 3(3): 1-3.
3. Loland, S. Sport science and ECSS. Approaches and challenges. *Apunts: Educació Física i Esport*, 2013, 111,7 –14.
4. Arefi, M. Evaluation of curriculum planning in the field of educational sciences (educational management orientation) in Iranian higher education from the perspective of professional students and employers. *Curriculum Studies Quarterly*, 2005, 1 (1): 43-53. (Persian).
5. Dejgahi, S., Zamiran, M. Academic counseling from the perspective of Michel Foucault. *New Educational Thoughts*, 2008, 2 (1), 169-186. (Persian).
6. Shariatmadari, A. Educational mission and science of educational centers, Tehran: SAMAT Organization. 1995. (Persian).
7. Bazargan, A., Ferasatkah, M. *Monitoring and Evaluation in Higher Education*, (2nd edition), Tehran: SAMT Publication (Persian). 2019.
8. Heidarinejad, S, Mozaffari, A.A , Mohagher, A. Determining and Explaining the Performance Evaluation Criteria of Colleges and Departments of Physical Education and Sports Sciences, *Journal of Motor Sciences and Sports*, 2004, 1 (4): 31-44. (Persian).
9. Rhoads, R. A. Globalization and resistance in the United States and Mexico: The global Potemkin village. *Higher Education*, 2003, 45(2), 223-250.
10. Mondalizadeh, Z, Khosravizadeh, E. Entrepreneurial educational needs assessment based on sports science curriculum (Case study: Central Province universities). *Research in Educational Sports*, 2020, 7 (17), 35-62. (Persian).
11. Mushref Javadi, B .Description and comparison of educational programs in the field of physical education of several faculties of physical education and sports sciences selected in the world and Iran. *Harakat*, 2000, 2 (4): 81-101. (Persian).
12. Zolaktaf, V., Kargarfar, M, Karami, H.R. Updating the undergraduate physical education curriculum from the perspective of faculty members, *Olympic Quarterly*, 2004, 12 (2): 7-19. (Persian).
13. Tondnevis, F. Review of the physical education curriculum of the country's universities and present the desired program. *Research Project, Institute of Physical Education, Harakat*, 2004, 10, 9-17. (Persian)

14. Kargarfard, M, Zolakataf, M, Karami, H. Perspectives of Exemplary Sports Managers and Teachers on Updating the Undergraduate Physical Education Curriculum, *Research in Sports Science*, 2003, 3 (8): 65-80. (Persian).
15. Shabkhiz, F, Jafari Hajin, A, Aminian Razavi, T, Boland, A. Examining the course titles and presenting corrective suggestions for the undergraduate course of physical education with the orientation of coaching, *sports management*, 2012, 12: 147-162. (Persian).
16. Nazariyan Madovani, A, Ramezani, A, Sharaf Bayani, H.R. Evaluation of the discontinuous undergraduate curriculum of the Secretary of Physical Education and Sports Sciences. *Sports Management Studies*, 2015, 31: 49-70. (Persian).
17. YAN, W. J., ZHENG, M. J., & ZHAO, B. Comparative Study on Chinese and American Higher Physical Education [J]. *Journal of Xi'an Physical Education University*, 2007, 2. 1-10.
18. Balague, N., Torrents, C., Hristovski, R., Kelso, J.A. Sport science integration: an evolutionary synthesis, *European journal of sport science*, 2016, DOI: 10.1080/17461391.2016.1198422
19. Loland, S., & McNamee, M. Philosophical reflections on the mission of the European College of Sport Science: Challenges and opportunities. *European Journal of Sport Science*, 2017, 17(1), 63-69.
20. Prisl, D., Stojkovic, N., Prisl, T. Sports science quality frameworks in blended learning in Serbia, the international scientific conference eLearning and software for education, Bucharest, 2017, 3: 188-193.
21. Chiva-Bartoll, O., Ruiz-Montero, J., Moya, R.M., Perez Lopez, I, Girela, J.G., Garcia-Suarez, J, Rivera-Garcia, E. University service learning in physical education and sport sciences: a systematic review, *Complutense de educacion*, 2019, 30(4): 1147-1162.
22. Aghazadeh, A. *Comparative Education*, Tehran: SAMAT publication. 2007. (Persian)
23. Khanifar, H, Muslimi, N. Principles and foundations of qualitative research methods, a new and applied approach, (Second Edition), Tehran: Negah Danesh Publications. 2018.
24. Thiel, A. World university subject rankings: a threat for the sociology of sport?. *European Journal for Sport and Society*, 2018, 15:2, 114-117
25. Oswald, A. A suggested method for the measurement of world leading research (illustrated with data on economics). *Scientometrics*, 2010, 84, 99-113.
26. Higher Education Planning Office, Ministry of Science, Research and Technology, Collection of reports on the profile of undergraduate programs, 2020, <https://prog.msrt.ir/fa/grid/60/%DA%A9%D8%A7%D8%B1%D8%B4%D9%86%D8%A7%D8%B3%DB%8C->

- %D9%BE%DB%8C%D9%88%D8%B3%D8%AA%D9%87. (Access in 2 July 2020). (Persian).
27. World University Rankings ,<http://www.shanghairanking.com/Special-Focus-Institution-Ranking/Sport-Science-Schools-and-Departments-2018.html> (Access in 2 July 2020).
 28. Feng, S. Applied Research on College Sports Blended Learning Based on Moodle Platform. Educational Sciences: Theory & Practice, 2018, 18(5).1077-1086.
 29. Cilletti, D, Chadwick, S. Sports Entrepreneurship, Theory and Practice, Translation by Honari, Habib, Goodarzi, Mahmoud, Tehran: Hatami Publications. 2014. (Persian).